

L'ARTICLE DEL DIA

Xavier Sala
Catedràtic de la Universitat de Columbia. Professor de la Universitat Pompeu Fabra.

Ronaldo i l'FMI

De la crisi del Sud-est Asiàtic se n'ha acusat massa el Fons Monetari Internacional quan en realitat els responsables han estat els especuladors, la banca local i els governs corruptes

En els darrers mesos, **Ronaldo** ha passat de ser el fenomen mundial que marcava un gol cada partit quan jugava a Barcelona a ser un jugador mediocre que no fa gaires gols a Milà. Sense suggerir cap mena de relació causal, es dona el cas que un canvi similar ha sorgit a l'escena mundial més o menys simultàniament: els països del Sud-est Asiàtic han passat de ser miracles econòmics que tots havíem d'imitar, a ser desastres financers dels que hem de fugir com de la pesta. Mentrestant les tertúlies s'omplen d'experts que ens expliquen què li passa a **Ronaldo** i per què Indonèsia, Corea, Hong Kong, Malàisia o Tailàndia estan en crisi. Les explicacions són molt variades, però hi ha una institució que s'emporta tots els pals: el Fons Monetari Internacional; aquesta institució que "intenta esclavitzar els pobres països del Sud-est Asiàtic i els imposa unes condicions que els faran patir de valent".

¿Què ha passat a l'Àsia? Els anys anteriors al juliol del 1997 hi va haver un gran moviment de capitals (majoritàriament fugien d'una Europa esclerotitzada i d'un Japó enfonsat en una llarga crisi) que buscaven una rendibilitat elevada als països miraculosos del Sud-est Asiàtic. Gran part d'aquests diners no es van invertir en empreses productives, sinó que van anar a parar a empreses financeres en forma de crèdits a molt curt termini. Aquests crèdits estaven majoritàriament denominats en dòlars o iens. La llei (no escrita) d'aquests països és que l'aparell financer, notablement corrupte i poc transparent, tenia una mena d'asseguradora pública similar a la que el Banc d'Espanya dona als dipositants dels bancs espanyols. El problema és que el que estava assegurat en aquests països no eren els dipòsits bancaris, sinó els crèdits. Les empreses financeres, per tant, tenien tots els incentius per jugar fort i apostar per inversions especulatives de risc elevat: "Si surt bé, -pensaven- ens ho quedem nosaltres, i si no, pagarà el Govern; per tant, juguem fort!". L'especulació va passar a ser la norma i una mena de bombolla financera es va començar a inflar.

Un bon dia algunes de les inversions especulatives surten malament i la bombolla explota al bell mig dels Nassos dels governs asiàtics. Som al juliol del 1997 i **Ronaldo** se'n va a Itàlia. Els inversors, en estat de pànic, intenten treure els diners del país i comencen a comprar dòlars i iens. Això fa que les monedes locals es devaluïn. I aquí comença el desastre: les entitats financeres tenen deutes en dòlars o en iens i els han de retornar a molt curt termini.

Ara bé, com que la moneda local s'ha devaluat en un 80%, la quantitat de diners local que han de tornar gairebé s'ha doblat. Comencen les suspensions de pagaments i les fallides, cau la borsa i es dona el pànic generalitzat. Els capitals intenten sortir del país i compren dòlars i iens, i això fa que les monedes locals es devaluïn encara més, cosa que fa que el deute i el pànic augmentin. És com una espiral sense sortida que sembla no tenir solució.

Però el cert és que sí que hi ha solució. Com que es tracta d'un problema del sistema financer i

que hi ha massa deute a curt termini, això és el que s'ha d'arreglar. La resta del sistema econòmic, que ha generat creixement substancial en el passat, segueix estant sa. Per tant, s'ha de reestructurar el sistema financer corrupte i eliminar les garanties públiques que incentiven els comportaments especulatius; s'ha de deixar que tots els especuladors paguin el que han perdut i garantir els dipòsits bancaris dels petits estalviadors; s'ha de transformar tots els deutes a curt termini en deutes a llarg termini; calen recursos per donar credibilitat i establiment monetària als bancs centrals amb l'objectiu que puguin defensar les seves monedes. Tot això, però, costa diners i els països no els tenen. Necessiten, per tant, un crèdit. ¿Qui donarà aquest crèdit? El Fons Monetari Internacional (FMI).

Malgrat que es digui fons, l'FMI no és un fons, sinó un banc (a diferència del Banc Mundial, que no és un banc, sinó un fons, i això no és un acudit). L'FMI no és un banc privat, sinó que és propietat de la majoria dels països del món. És un banc sense ànim de lucre els beneficis del qual es reparteixen entre els països membres. A més a més, l'FMI deixa diners a governs i no a particulars. Ara bé, com tots els bancs, no deixa diners si el qui demana prestat no compleix unes determinades condicions. Les condicions que demana als països del Sud-est Asiàtic són que implementin les polítiques esmentades. Ja sabem que la medicina té mal gust, però, com passa amb les medicines, el mal gust d'ara ens portarà a la salut de demà. Es podrà discutir si determinada política és més o menys apropiada, però el que és indiscutible és el principi que l'FMI ha de deixar diners només si el país es compromet a seguir determinades polítiques que garanteixin la bona salut a llarg termini.

Si alguna cosa s'ha de criticar a l'FMI no és el fet que posi condicions abans de deixar diners (al cap i a la fi, si el país no accepta les condicions, sempre pot no demanar el crèdit), sinó el fet que deixi diners. Hi ha qui creu que l'FMI no hauria de finançar ni un duro de la crisi del Sud-est Asiàtic perquè això encoratjarà l'especulació arreu del món. És a dir, si l'FMI corre a salvar tots els països que incentiven l'especulació irracional, aleshores correm el risc que els especuladors de tot el món pensin a repetir l'experiència i en quatre dies estarem parlant de la crisi financera de Rússia o el Brasil.

¡Ah! I parlant del Brasil, el problema de **Ronaldo** és molt més senzill: aquest vailet clarament troba a faltar el sol, la platja i la calor del poble català. I la solució en aquest cas és simple: que torni.

OPUS MEI
Josép Penua

Els míssils es poden esperar

En nom de la *pax olímpica* s'ha demanat al senyor **Clinton** que no dispari aquestes dies els seus míssils contra **Saddam Hussein**. Tal com es diu que era costum entre els antics grecs, se li ha demanat que contingui les seves ànsies ofensives fins al dia 23 vinent, quan tots els esquiadors, jugadors d'hoquei sobre gel i saltadors tornin a ser a casa, i la flama amb el foc sagrat hagi quedat apagada a Nagano (Japó). Res no ha d'alterar això que en llatí en diem *pax olímpica*, que va ser un invent dels grecs.

Durant els dies d'exaltació de la fraternitat universal al voltant de l'esport, quedaria molt lleig un conflicte de grans dimensions, que restés importància als Jocs a les teles i que entelés la vistositat de l'esdeveniment, amb gairebé totes les banderes del món onejant agermanades. Si la guerra és inevitable, que sigui després. La missa olímpica, amb la corresponent homilia del **Papa Juan Antonio Samaranch I**, es mereix una actitud de respecte. Els míssils nord-americans es poden esperar.

Preocupa molt ara que aquests dies pugui haver-hi nous episodis bèl·lics per l'àrea del golf Pèrsic. Però, ¿qui es recorda dels conflictes locals que hi ha a l'Àfrica, l'Àsia, Oceania, Amèrica i fins i tot a Europa, en els quals moren homes, dones i nens cada dia? N'hi ha hagut durant totes les convocatòries olímpiques, inclosa la de Barcelona, en la qual els pobles es van juramentar per mantenir-se amics per sempre, sense que des d'aleshores hagin fet gaire cas del jurament musical.

Són conflictes localitzats, sense la vistositat d'una guerra galàctica, en els quals encara es mata amb un matxet o un fusell i en els quals els morts són de tercera. Per totes aquestes circumstàncies, tenen un gran avantatge per als bisbes i sacerdots de la fe olímpica: no surten a la tele i el món amb prou feines en té notícia. Sense càmeres de televisió que mostrin ulls plorosos i cossos esquinçats, la gran festa de la fraternitat es pot celebrar en pau.

Enric Sopena
Periodista.

Enhorabona, Hillary

A la dreta nord-americana li preocupa més la possibilitat que el president **Bill Clinton** hagi mentit sobre un assumpte estrictament privat que no pas els gravissims problemes pendents als Estats Units. En realitat, aquests assumptes, a aquesta dreta, li importen, a tot estirar, un clau. Emparada en la hipocresia puritana, o la sinceritat descontextualitzada, el que busca la caverna és acabar amb un Govern socialdemòcrata que intenta conjugar la demostrada eficàcia econòmica amb un just repartiment de la riquesa. A **Kennedy** el van assassinar a Dallas. A **Clinton** s'obstinen a liquidar-lo al despatx oval dels seus flirtejors. Ha estat precís, i significatiu, el diagnòstic de **Fidel**: "Clinton està sent víctima d'una conspiració".

Després de la recuperació, per part de **Clinton**, del seu millor programa reformista, ¿com es pot aguantar, a més a més, que **Hillary**, a Davos, davant la crema dels magnats d'aquest món, denunciés "una cobertura sanitària universal per a tots els americans" o reclamés crèdits per a les famílies de Bangla Desh. Un empresari francès va comentar: "Es més a l'esquerra que **Jospin**".

Enhorabona, **Hillary**.

Carme Riera
Espectadora.

El 'yermísimo'

En aquella època de superlatius —el General fou el Generalíssim des d'abans d'acabar la guerra—, llavors, quan mig país ocupava el país sencer, a **Cristóbal Martínez-Bordiú** li deien el *yermísimo*, tal vegada perquè no sols ho fou del dictador sinó també de tots els espanyols. Casat amb l'única filla de **Franco**, **Carmencita**, aquí sí amb disminutiu, va aportar a la família d'El Pardo un toc de distinció, elegància i centímetres del gust de les infinites sogres nacionals, seduïdes pel pedigrí i els ulls perdonavides.

Conten que a l'ombra d'El Pardo aconseguí una fortuna, que pogué fer importacions saltant-se aranzels i fins i tot trasplantaments de cor amb timbals i platerets. La *Cordonis*, la revista d'humor que algun dia caldrà reivindicar, ja que va aconseguir a cops d'enginy burlar la censura imperant, publicà el següent titular: "El **Marqués de Villavespa se ha comprado una moto verde**", fent al·lusió a la vespa en la distribució de la qual estava ficat el *yermísimo* que, després, hauria de dirigir l'agonia del dictador intentant prolongar-la sense pietat. Coincidí en això amb els enemics de **Franco**, que van veure finalment en ell l'instrument d'una venjança impossible.

Marcador simultani

► **Felipe González** ha dit que el 1993 es donaven les condicions per parlar amb **ETA** sobre el seu final, però que determinades actuacions de l'entorn del PP ho van dificultar. Va ser un missatge genèric, sense dades concretes. Però les paraules de l'expresident s'han de tenir en compte perquè una revisió del que es va dir i publicar aquell any abona aquestes tesis. No obstant això, aquestes afirmacions de **Felipe**, en el context actual de greu dissensió entre el PNB i el PP pel cas de la contravergència policial a Euskadi, també augmenten el desaním entre els ciutadans que continuen unitxint cada dia davant el terrorisme.

► La càrrega policial de vendes contra els **okupes** i els seus simpatitzants ha desfermat protestes en les associacions de veïns, els advocats i un regidor de Barcelona. No és la primera vegada que la policia actua amb desproporció davant d'un aldarull, per la qual cosa el cas s'ha d'aclarir. Els advocats demanen una despenalització de les okupacions i sembla una petició raonable sobretot quan fins i tot el fiscal en cap de Barcelona, **José María Mena**, s'ha mostrat comprensiu amb aquest moviment que expressa el conflicte entre el dret a una vivenda digna i el de propietat.

► L'assassinat del màxim representant del Govern francès a **Còrsega** ha disparat les alarmes al país veí. L'acte és condemnable sense pal·liatius. Com i amb quins mitjans reaccionaran els polítics francesos mereix la màxima atenció.

► Les deu caixes catalanes van guanyar l'any passat 132.000 milions de pessetes, en un exercici caracteritzat pel trasllat de l'estalvi cap als fons d'inversió, gestionats per les mateixes entitats. Baixen els tipus, pugnen les comissions. Tot queda a la caixa.

L'empresa editora del Periódico

GRUPO ZETA: President, Antonio Asensio. Secretari, Francisco Matosas. Consellers: José Sanch Clemente, Dalmacio Codina i Javier López López. Assessor de la presidència: Carlos Luis Álvarez.

DIVISIÓ DE PREMSA DIÀRIA: Director gerent, Juan Fernández-Agüilar. Director del departament, José Luis Martínez. Director tècnic i noves tecnologies: Mario Santrolin. Director comercial: Juan F. Pérez Pretel. Edicions primera plana S.A.: Conseller delegat, José Sanch Clemente. Control·lor i finances, Julio Martínez. CENTRES D'IMPRESSIÓ I COMPRES: Director gerent, Jaime Sáez.

Producció: Fernando López. Promocions: Carmen Mata. Distribució: Luis Carrasco. BARCELONA (08009). Gerència, Redacció, Administració, Distribució, Màrqueting, Publicitat i Preimpresió: Consell de Cent, 425-427. Tel.: (93) 265 53 53. Fax: (93) 484 65 12/13. BARCELONA (08009). Petits Anuncis: Consell de Cent, 400. Tel.: (93) 265 57 27. Fax: (93) 265 13 42. SANT FELIU (08960). Impressió, carrer Ramon de Triaraya, 35-37. Tel.: (93) 685 07 12. MADRID (28009). O'Donnell, 12. Tel.: (91) 586 97 00. Fax: (91) 586 97 29/30. Internet: http://www.elperiodico.es

EXEMPLAR EN CATALÀ